

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

VÅR REFERANSE
18/12424

DERES REFERANSE
18/3876

«U.OFF»
Offl. § 15 første ledd, første
punktum

DATO
04.03.2019

Modeller for rentetak mv.

1. Innledning

I brev av 30. november 2018 ber Finansdepartementet om innspill til konkrete modeller for rentetak. Departementet ber om at innspillet inneholder minimum to ulike modeller, og at disse er innrettet på en måte som Finanstilsynet vurderer som treffsikker dersom små forbrukslån med kort løpetid får et visst omfang i Norge. I tillegg bes det om en vurdering av hvordan et lavere rentetak som treffer det ordinære markedet for forbrukslån kan utformes, og hvilke virkninger det vil ha. Departementet ber også om en vurdering av om det har skjedd en utvikling i markedet for forbrukslån det siste året som tilsier at rentetak nå bør vurderes innført. Dette punktet relateres særskilt til vurderinger rundt markedet for SMS-lån, som har fått en viss utbredelse i flere naboland. Departementet ber videre om Finanstilsynets vurdering av om et kostnadstak, som inkluderer kostnader ved mislighold, kan være et hensiktsmessig tiltak, blant annet for å beskytte forbrukere med betalingsproblemer mot urimelig høye kostnader og en ukontrollert gjeldsvekst. Departementet imøteser også innspill til andre tiltak som kan bidra til å forhindre ukontrollert gjeldsvekst ved mislighold.

Stortinget ba i 2017 Regjeringen om å utrede muligheten for å innføre et rentetak for forbrukslån. Finanstilsynet ble i den forbindelse bedt om å komme med innspill til Finansdepartementet. I Finanstilsynets vurdering, som ble oversendt Finansdepartementet i februar 2018, pekte Finanstilsynet på at et rentetak er et inngripende tiltak som kan ha flere uheldige sider. I oversendelsen til departementet het det videre:

"Det er nylig innført en rekke tiltak rettet mot forbrukslån i det norske markedet, og det er for tidlig til å kunne fastslå effekten av disse tiltakene. Finanstilsynet anser at det er best å avvete en eventuell innføring av et rentetak til etter eksisterende tiltak har fått tid til å virke. Det er også rom for skjerpelse av eksisterende tiltak om dette skulle vurderes som nødvendig. Aggressiv markedsføring vurderes som en sterk driver for låneopptak hos sårbare forbrukere og en utvidelse av markedsføringsloven med forbud mot lojalitetsprogram og bonusordninger, som tidligere anbefalt, vil være rettet mot dette. Dersom tiltakene ikke virker og dersom markedet for sms-lån får et visst omfang, bør det etter Finanstilsynets syn vurderes å innføre rentetak for å begrense omfanget av slike lån."

I Finansmarkedsmeldingen 2018 sluttet Regjeringen seg til Finanstilsynets vurderinger. Ved Stortingets behandling av Finansmarkedsmeldingen 2018 fattet flertallet (uten regjeringspartiene) et anmodningsvedtak der Regjeringen bes om utrede ulike modeller for rentetak.

Finanstilsynet har ved besvarelsen av Finansdepartementets oppdrag begrenset utredningen til mulige tekniske utforminger av rente- og eller kostnadstak. En eventuell fastsetting av et øvre tak for renter og/eller kostnader på kredittavtaler vil i tillegg kreve en nærmere vurdering av det rettslige grunnlaget for, og utformingen av, nødvendige bestemmelser i lov eller forskrift. Herunder må nærmere bestemmelser om partenes rettigheter og plikter, samt privatrettslige og offentligrettslige konsekvenser ved avtalebrudd, utredes.

En oppdatert oversikt over utviklingen i markedet for forbrukslån er gitt i punkt 2, mens status for ulike tiltak som er iverksatt, omtales i punkt 3. Rentetak i andre land er omtalt i punkt 4. Formålet med rente- og kostnadstak og viktige hensyn i vurderingene av ulike modeller drøftes i punkt 5. Konkrete modeller rettet mot små lån med kort løpetid drøftes i punkt 6. I punkt 7 drøftes mulige utforminger av rente- og kostnadstak som treffer en større del av markedet for forbrukslån. I punkt 8 vurderes modeller for kostnadstak, med fokus på kostnadstak som et alternativ til rentetak, samt muligheten for å inkludere kostnader som påløper ved mislighold. Finanstilsynets oppsummering og tilrådning gis i punkt 9.

2. Status forbrukslånsmarkedet i Norge

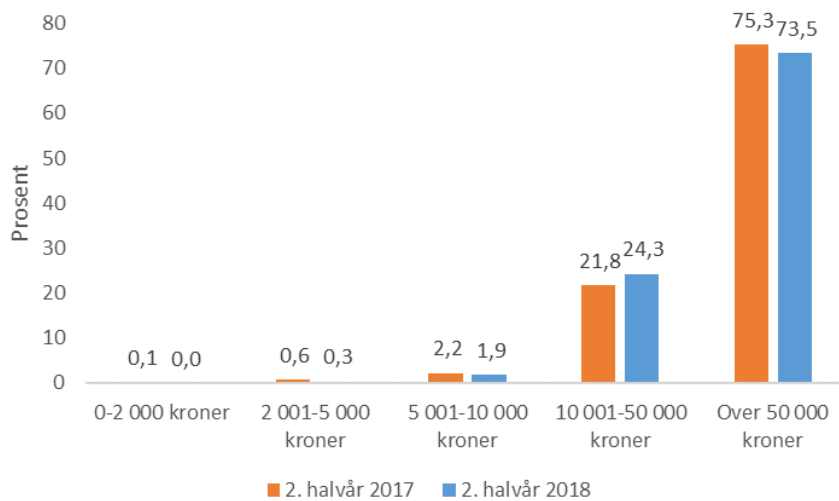
Markedet for små forbrukslån med kort løpetid i Norge

I motsetning til land som har innført rentetak for dyre smålån, er det lite som tyder på at tilbud og opptak av dyre smålån er særlig utbredt i Norge.

Finanstilsynet har gjennomført en undersøkelse blant de ti største ytere av forbrukslån utenom kredittkortlån på det norske markedet¹, for å få et inntrykk av omfanget av bevilgede forbrukslån på små beløp med kort løpetid. Undersøkelsen ser på antall bevilgede forbrukslån (kredittkort er unntatt) i andre halvår i henholdsvis 2017 og 2018 for ulike intervaller av løpetid og lånebeløp. Undersøkelsen viser at det bevilges få lån på under 10 000 kroner. I løpet av andre halvår 2018 ble det bevilget ca. 2 700 lån på under 10 000 kroner. Dette utgjorde 2,9 prosent av det totale antall bevilgede lån rapportert for perioden, se figur 2.1. 29 prosent av lånene under 10 000 hadde løpetid på under tolv måneder. Som andel av det totale antall lån bevilget i andre halvår 2018, ble kun 4 prosent gitt med løpetid under tolv måneder, se figur 2.2. Undersøkelsen viser også liten endring i lånemønsteret fra samme periode i 2017.

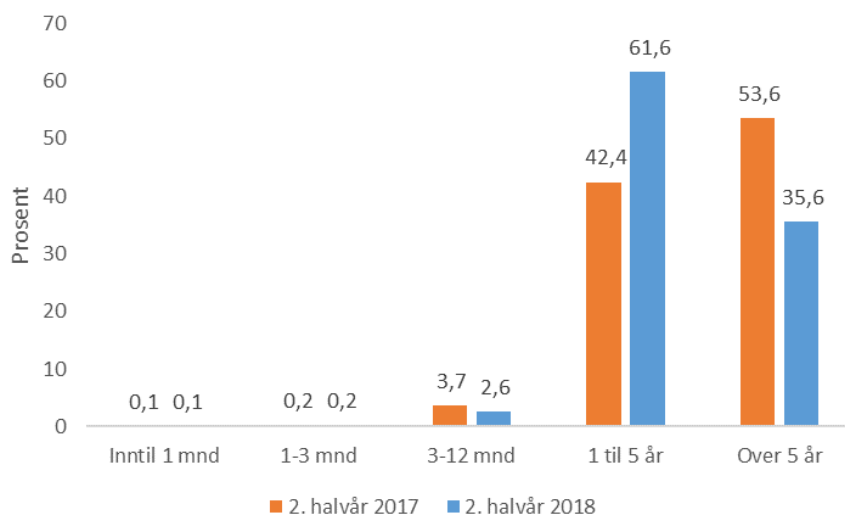
¹ Foretak i utvalget: Bank Norwegian, Enter Card, Gjensidige Bank, Santander Consumer Bank, Sbanken, Sparebank 1 Kredittkort, Resurs Bank (inkl. YA Bank), Komplet Bank, Instabank, Easybank. DNB har kun kredittkort og rapporterte derfor ikke lån i undersøkelsen.

Figur 2.1 Forbrukslån bevilget i andre halvår fordelt etter lånebeløp. Prosent av antall lån

Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.2 Forbrukslån bevilget i andre halvår fordelt etter løpetid. Prosent av antall lån

Kilde: Finanstilsynet

Finanstilsynet har også gjennomført søk i Finansportalen² for å kartlegge renter og kostnader for ulike løpetider og lånebeløp. Tilsvarende søk ble gjennomført for ett år siden. Da var korteste løpetid oppgitt i Finansportalen ett år, mens den nå er redusert til seks måneder. Det er hentet ut tilbud om lånebeløp fra 5 000 kroner og opp til 500 000 kroner. På det tidspunktet som søket ble gjennomført, var det også fem tilbud om lånebeløp på 1 000 kroner. Gjennom dialog med Finansportalen og bankene ble det avdekket at disse tilbudene var feilrapporterte, og disse er derfor senere fjernet fra Finansportalen. Omfanget av feilrapportering undersøkes videre av Forbrukerrådet. Nøkkeltall fra tilbud i Finansportalen er oppsummert i vedlegg 1.

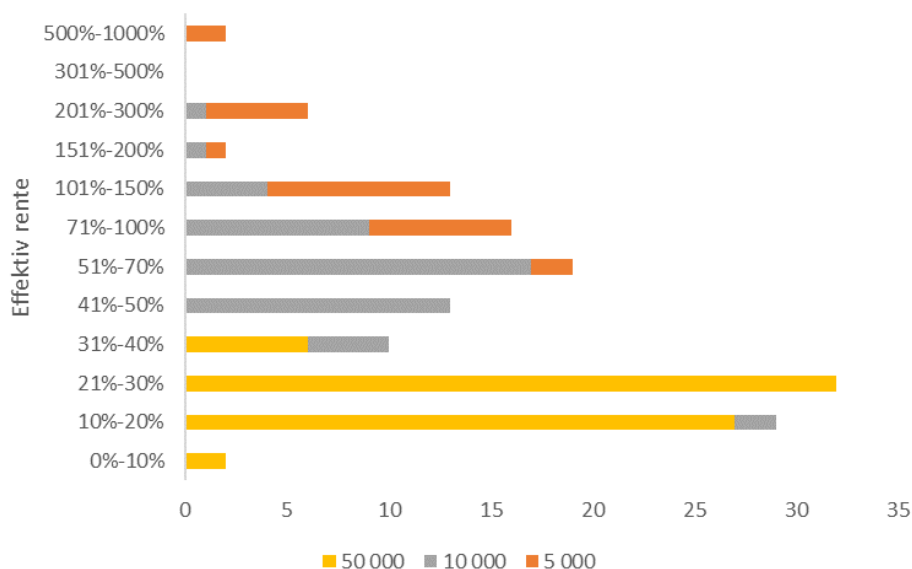
² Både banker og forsikringsforetak har innrapporteringsplikt til Finansportalen, med hjemmel i [Prisopplysningsforskriften](#) og [Forskrift om finansforetak og finanskonsern \(finansforetaksforskriften\)](#). Foretak uten bankkonsesjon eller banker som driver grensekryssende aktivitet er ikke omfattet av rapporteringsplikten.

I utredningen som ble gjennomført i forkant av det svenske lovforslaget for rentetak, ble det gitt en oversikt over kostnader og renter i markedet for snabblån. Denne oversikten inkluderer lån fra 1 000 til 20 000 kroner og lån med løpetid fra 30 til 300 dager. De nominelle rentene på disse lånene lå på mellom 69 og 432 prosent, se vedlegg 2. Dette er nivå som ligger langt over det som observeres i det norske markedet.

Søket Finanstilsynet gjennomførte i Finansportalen for å kartlegge renter og kostnader for ulike løpetider og lånebeløp i januar 2019, viste at ingen av de eksisterende tilbudene hadde en nominell rente som nærmer seg det svenske rentetaket på 40 prosent. Dette utelukker ikke at det tilbys av foretak som ikke rapporterer til Finansportalen, eller at det kan vokse frem nye lånetilbud med nominelle renter opp mot og over 40 prosent dersom mer spesialiserte foretak skulle etablere seg i det norske markedet.

Søket i Finansportalen viste at *effektiv* rente³ for små lån med kort løpetid i Norge lå i intervallet 9,9 til over 600 prosent. De høyeste effektive rentene er knyttet til de minste lånebeløpene med løpetid 6 måneder, men enkelte av lånetilbudene er ikke nødvendigvis reelle og kan skyldes feilrapportering til Finansportalen, jf. ovenfor. I alt 23 av 144 lånetilbud, dvs. 16 prosent hadde en effektiv rente på over 100 prosent, se figur 2.3. Alle disse lånetilbudene lå under 10 000 kroner. Høyeste effektive rente i utvalget for et lån på 50 000 kroner var 40 prosent. Det påpekes at dette utvalget kun viser tilbud som rapporteres til Finansportalen, og således ikke gir informasjon om faktisk inngåtte låneavtaler.

Figur 2.3. Antall lånetilbud⁴ rangert etter effektiv rente
Løpetid under ett år

Kilde: Finansportalen

³ Effektiv rente er diskonteringsrenten målt som årlig etterskuddsrente, som gir neddiskontert verdi av alle framtidige kontantstrømmer lik 0. Alle gebyrer medregnes i kontantstrømmen. Det vises til formel i kapittel 3 i forskrift om kredittavtaler mv.

⁴ Det er gjort justeringer i utvalget for duplikater (tilbud fra samme utsteder). Dette gjelder maks tre tilbud innenfor hver enkelt kategori.

At små forbrukslån med kort løpetid ikke er særlig utbredt i Norge bekreftes også fra stedlig tilsyn i bankene. Ingen av bankene som hadde tilsyn i 2018 tilbyr forbrukslån under 5 000 kroner, og de fleste bankene som opererer i Norge p.t. har 10 000 kroner som minimumsbeløp.

Utover søk i Finansportalen er det gjennomført søk på nettet etter tilbud av lån med små beløp og kort løpetid. Gjennomgangen tyder på at det er få foretak som spesialiserer seg på mindre forbrukslån i Norge. Dette avviker fra erfaringer i Sverige hvor det i utredningen i forkant av innføring av rentetak ble avdekket 30 tilbydere av kredittbeløp på rundt 1 000 kroner, med løpetid 1–3 måneder. Halvparten av disse tilbød ingen annen type kreditt. Resterende hadde tilbud opp mot 20 000 kroner og med større variasjon i løpetider. Disse produktene ble hovedsakelig tilbudt av spesialiserte "snabblån"-foretak. Enkelte ordinære forbrukslånsbanker tilbød også mindre beløp, men med lavere effektiv rente.⁵

Selv om omfanget er begrenset, finnes det også i Norge foretak som spesialiserer seg på små forbrukslån med kort løpetid, og som ikke har oppgitt tilbud på Finansportalen. Eksempler på dette er finansieringsforetaket Folkia som tilbyr lån fra 2 000 til 20 000 kroner, med en løpetid fra tre til tolv måneder. Folkia opplyser på sitt nettsted at maksimal nominell rente er 94 prosent, mens maksimal effektiv rente er 778 prosent.⁶ Ferratum Bank, med konsesjon fra Malta, er en annen tilbyder som spesialiserer seg på mindre beløp. Ferratum Bank tilbyr rammekreditter (flexikreditt) med beløp opp til 30 000 kroner og korte lån (ekspreskkreditt) for beløp opp til 6 000 kroner. Banken oppgir at nominell rente er fra 8,5 prosent. Effektiv rente avhenger av løpetid og nedbetaling. Lånene markedsføres med rask og enkel søknadsprosess og utbetaling på dagen.

Det kan være flere grunner til at SMS-lån og andre dyre smålån med kort løpetid ikke er særlig utbredt i Norge sammenlignet med enkelte av våre naboland. Mange norske kunder har god tilgang til kostnadsfri kreditt ved å bruke kredittkort (forutsatt betaling av trukket beløp før forfall). Renten på vanlige forbrukslån i Norge er også langt lavere enn observert i markedet for snabblån i Sverige. Da smålån første gang ble introdusert i Norge, var det heller ikke mulig å tilfredsstille kravene til identitetskontroll og kravene til opplysningsplikt etter finansavtaleloven, uten at kunden på forhånd hadde inngått kredittavtale med finansforetaket. Bank-ID var ikke utbredt da disse produktene kom. Kundene kunne derfor ikke «på impuls» ta opp lån. Bank-ID gjør det nå lettere å signere for lån over nett i løpet av kort tid.

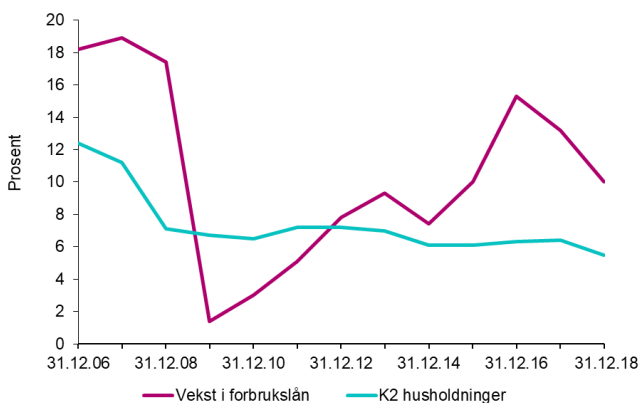
Markedet for forbrukslån

I følge Finanstilsynets kartlegging utgjorde forbrukslån til norske kunder 112,6 mrd. kroner ved utgangen av 2018. Tolv månedersveksten i det norske markedet var 10 prosent, og om lag 13 prosent når det justeres for salg av porteføljer. Til sammenligning økte husholdningenes samlede gjeld med 5,5 prosent i samme tidsrom, se figur 2.4.

⁵ <https://www.regeringen.se/4a8e9f/contentassets/6b5fa309fab945a189d01882d8143118/starkt-konsumentskydd-pa-marknaden-for-hogkostnadskrediter-sou-201668>

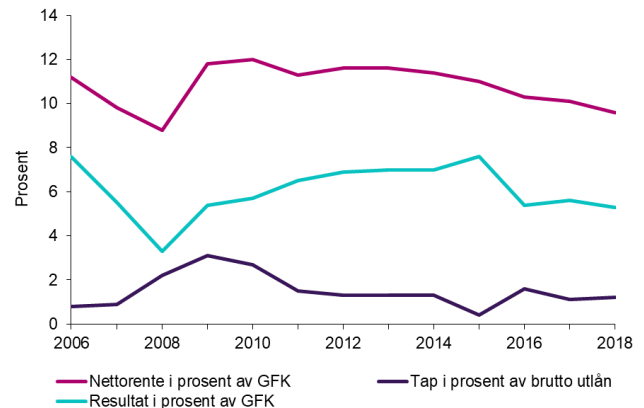
⁶ Den maksimale effektive renten på 778 prosent er for et lån på 2 000 kroner i tre måneder. Samlet beløp å tilbakebetale oppgis til 2 828 kroner.

Figur 2.4 Tolv månedersvekst i norsk marked for forbrukslån

Kilder: Finanstilsynet/ og Statistisk sentralbyrå

Figur 2.5 Resultatutvikling forbrukslån

Kilde: Finanstilsynet

Rentemarginen på forbrukslån er høy sammenlignet med pantesikrede lån. Selv om også tapene er relativt høye, har foretakene oppnådd god lønnsomhet, se figur 2.5. Den høye lønnsomheten over lang tid har gjort forbrukslån til et attraktivt segment både for nye tilbydere og etablerte foretak.

Flere banker selger misligholdte forbrukslån, hovedsakelig til finansieringsforetak. I 2018 ble det i Norge solgt forbrukslånsporteføljer for om lag 4,5 mrd. kroner, mot 3,2 mrd. kroner i 2017. Opprinnelig kredittgiver vil kunne redusere risiko og kapitalkrav og oppnå bedre likviditet gjennom salg av misligholdte lån. Finansieringsforetakene som overtar porteføljene benytter ofte et inkassoforetak i samme konsern for å inndrive oppkjøpte krav. At inkassoforetaket er i samme konsern som finansieringsforetaket er ikke til hinder for at inkassoforetaket kan avkreve skyldner fremmedinkassosalær som er vesentlig høyere enn egeninkassosalær. Ved valg av en slik inndrivingsmodell vil den samlede inntjeningen på et oppkjøpt krav øke for konsernet ved at det både får inntekter ved faktisk inndrivelse, og i form av fremmedinkassosalær. Dette bidrar til sterkere konkurranse om å kjøpe misligholdte porteføljer og til økte priser.

Risikoen for kreditor reduseres ved at Norge har et sterkt kreditorvern. Et omfattende og landsdekkende namsmannsapparat sørger for at kreditor får utlegg i skyldnerens eventuelle eiendeler og fremtidige lønns- og trygdeutbetalinger. Slik rettslig inndrivning medfører ekstra omkostninger. Disse kostnadene må normalt skyldner betale, slik at kostnadsrisikoen for kreditor er begrenset. Det inngås gjerne "no cure, no pay"-avtaler med inkassoforetakene, noe som reduserer kostnadsrisikoen for kreditor ytterligere. De siste årene har det vært en markert økning i antall utleggsbegjæringer (gjelder alle gjelds krav), noe som tyder på at inkassoforetakene nå i større grad benytter seg av namsmannsapparatet.

Forbrukslånsbanker er i stor grad finansiert med innskudd fra kunder, som i hovedsak er sikret gjennom innskuddsgarantiordningen. Ny og mer risikosensitiv beregningsmodell for avgift til innskuddsgarantifondet vil kunne gjøre kundeinnskudd dyrere som finansieringskilde.

Finanstilsynet gjennomført i 2018 stedlige tilsyn i seks banker med forbrukslån som sentralt virksomhetsområde. Hovedformålet med tilsynene var å kartlegge bankenes etterlevelse av Finanstilsynets retningslinjer for forsvarlig utlånspraksis for forbrukslån. Tilsynene har avdekket flere

tilfeller der bankene ikke har fulgt retningslinjene om forsvarlig utlånspraksis ved å være sene med å redusere nedbetalingstiden for forbrukslån til fem år.

Den foreløpige vurderingen etter tilsynene er dessuten at bankene i større eller mindre grad overvurderer kundenes betjeningsevne, slik at kunder som i henhold til retningslinjene ikke bør få forbrukslån, likevel innvilges slike lån. Bankene har automatiserte kredittvurderingsløsninger, og flere av bankene tar ikke i tilstrekkelig grad høyde for bokostnader og andre levekostnader. Det er også avdekket at flere av bankene, som ledd i søknadsprosessen, informerer kundene om det maksimale lånebeløpet bankens interne retningslinjer tillater. I foreløpige tilsynsrapporter til bankene er det reist spørsmål ved om deres utlånspraksis oppfyller lovens krav om god forretningsskikk.

3. Myndighetenes tiltak for å dempe veksten i forbrukslån

De siste årene er det innført en rekke tiltak rettet mot forbrukslån i det norske markedet. Enkelte av tiltakene er ikke ferdig implementert eller fått særlig tid til å virke. Dette punktet oppsummerer de viktigste tiltakene på området.

Forskrift om markedsføring av forbrukslån

Forskrift om markedsføring av forbrukslån trådte i kraft 1. juli 2017. Formålet med forskriften er å forhindre aggressiv og pågående markedsføring som leder kundenes oppmerksomhet bort fra de negative konsekvensene av kredittbruken. Markedsføringen kan ikke fremheve rask kreditt og enkle søknadsprosesser, og tilleggsfordeler og kredittvilkår skal vies like stor plass.

I forbindelse med behandlingen av finansmarkedsmeldingen 2018 fattet Stortinget følgende anmodningsvedtak: «Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget senest høsten 2018 med et forslag om å forby aggressiv markedsføring av forbrukslån.»

I Justisdepartementets fagproposisjon for 2019 (Prop. 1 S (2018–2019)) heter det:

"Aggressiv markedsføring av forbrukslån må reknast for å vere forbode etter dei alminnelige reglane i marknadsføringslova, jf. særleg forbodet mot «urimelig handelspraksis» i § 6. Oppmodningsvedtaket er dermed følgt opp. Departementet vil likevel vurdere om det bør gjerast endringar i forskrift 5. april 2017 nr. 437 om markedsføring av kreditt med sikte på ei innstramming av reglane. Det kan bl.a. vere aktuelt å vurdere eit forbod mot markedsføring i sosiale medium og strengare reglar om tilleggsfordelar som er knytte til eit kredittprodukt. Slike forslag må eventuelt greiast ut nærmare og sendast på høyring. Kongen er med heimel i finansavtalelova § 46 og marknadsføringslova § 6 gitt fullmakt til å gi reglar om markedsføring av forbrukslån i forskrift."

Departementet har ikke gitt ytterligere informasjon om status for dette arbeidet.

Gjeldsregister

Lov om gjeldsinformasjonsforetak trådte i kraft 1. november 2017. Loven skal bidra til at banker og andre finansforetak kan foreta mer korrekt kredittvurdering basert på informasjon i sanntid, og at forbrukslån og annen kreditt ikke gis til kunder som kan få problemer med tilbakebetalingen. Gjeldsregistrene skal omfatte all usikret forbruksgjeld, og finansforetakene har plikt til å utlevere

gjeldsopplysninger til gjeldsinformasjonsforetakene. Gjeldsinformasjon AS (Finans Norge), Gjeldsregisteret AS (Evry Norge) og Experian Norge har fått konsesjon til å drive slik gjeldsinformasjon. To av foretakene, Gjeldsinformasjon AS og Gjeldsregisteret AS, vil trolig være i drift i løpet av første halvår 2019. Bankene er pålagt å levere tall til gjeldsinformasjonsforetakene senest per 1. juli 2019.

Forskrift om fakturering av kredittkortgjeld

Forskrift om fakturering av kredittkortgjeld ble fastsatt av Finansdepartementet 4. april 2017, med frist for finansforetakene å tilpasse seg innen 15. juni 2017. Forskriften fastsetter at samlet utestående kreditt skal angis som foreslått beløp for en betalingstransaksjon. Finansforetaket kan avtale med forbrukeren at et annet beløp skal stå på betalingsanmodningen. Slik avtale kan ikke inngås samtidig med inngåelsen av kredittavtalen, men tidligst ved første forfall. Finansforetaket skal årlig foreslå for forbrukeren at fakturaene utformes med fullt utestående beløp.

Forskrift om krav til finansforetakenes utlånspraksis for forbrukslån

Forskrift om krav til finansforetakenes utlånspraksis for forbrukslån ble fastsatt av Finansdepartementet 12. februar 2019. I forskriften stilles det krav om at låntaker skal ha tilstrekkelig betjeningsevne til å tåle en renteøkning på 5 prosentpoeng på samlet gjeld, det skal ikke gis forbrukslån dersom kundens samlede gjeld overstiger fem ganger årsinntekt og den månedlige nedbetalingen skal minst utgjøre et beløp som vil medføre at lånet nedbetales i løpet av fem år. Finansforetak kan yte forbrukslån som ikke oppfyller ett eller flere av vilkårene for inntil 5 prosent av verdien av innvilgede lån hvert kvartal. Forskriften skal gjelde til og med 31. desember 2020. Finansforetakene skal senest ha tilpasset seg forskriften innen 15. mai 2019.

Revisjon av inkassoloven

Justis- og beredskapsdepartementet oppnevnte 17. oktober 2018 en arbeidsgruppe som skal vurdere inkassoloven. Oppnevningen av arbeidsgruppen er en oppfølging av Finanstilsynets brev av 7. september 2017, hvor det ble anmodet om en revisjon av inkassoloven. Det fremgår av arbeidsgruppens mandat at temaer som blant annet skal tas opp til vurdering, er organisering av inkassovirksomheten, klientmiddelbehandling, dekning av kostnader ved utenrettslig inndrivning, behandling av personopplysninger, og god inkassoskikk. Arbeidsgruppen ledes av Justis- og beredskapsdepartementet, og består ellers av én representant fra henholdsvis Finans Norge, Forbrukerrådet, Virke Inkasso og Finanstilsynet. Arbeidsgruppen skal avgi rapport til Justis- og beredskapsdepartementet innen 1. januar 2020.

4. Rentetak i andre land

Flere land har innført rentetaksmodeller for å dempe utbredelsen av små og korte forbrukslån med høy rente. Finland har siden 2013 hatt rentetak for lånebeløp opp til 2 000 euro.⁷ Storbritannia innførte kostnadstak for "payday-loans" i 2015 for usikret kreditt med løpetid på maksimalt ett år og effektiv rente over 100 prosent, men uten beløpsgrense. Danmark har tidligere vurdert rentetak for "kviklån", men har til nå ikke funnet det hensiktsmessig å innføre en slik regulering.

I Sverige ble det innført rentetak med virkning fra 1. september 2018, rettet inn mot såkalte "snabblån" med høy rente. Modellen som ble innført har imidlertid ingen beløpsgrenser, men gjelder kun for lån med effektiv rente på over 30 prosentpoeng over referanserenten. For lånene

⁷ <http://dx.doi.org/10.12697/JI.2014.22.09>

som omfattes, gjelder et nominelt rentetak på 40 prosentpoeng over referanserenten, som fastsettes halvårlig av Riksbanken og er basert på repo-renten.⁸ Lån med pant i bolig og lån knyttet til kredittkjøp er unntatt, men rammekreditter er inkludert. Taket omfatter også renter ved mislighold (forsinkelsesrente). I tillegg kan ikke de akkumulerte lånekostnadene overstige lånebeløpet eller, ved kontokreditt, maksimalt benyttet beløp innenfor rammen. Akkumulerte kostnader inkluderer renter, gebyrer, forsinkelsesrente og sivile inndrivelseskostnader, herunder gebyrer ved betalingspåminnelser og inkassokrav.

5. Formål og prinsipper for rente- og kostnadstak

Tilgang til usikret kreditt er i utgangspunktet et gode for forbrukere, blant annet gjennom økte muligheter til å håndtere uforutsette utgifter, men gjeldsopptak kan også skape store problemer for personer som av ulike grunner tar opp større lån en de klarer å betjene. Målsettingen med et eventuelt rente- og/eller kostnadstak er forbrukerbeskyttelse, gjennom å redusere tilbudet av uforholdsmessig dyr kreditt til forbrukere som ikke har forutsetninger for å betjene gjelden. Et rentetak vil ikke i seg selv hindre at sårbare grupper pådrar seg for mye usikret gjeld. Regulering av krav som stilles til låntakerens betjeningsevne og lånets løpetid kan være mer treffsikre virkemidler for å verne sårbare låntakere.

Ved vurderingen av reguleringens treffsikkerhet er det viktig å være oppmerksom på at lånerenten ikke nødvendigvis er et godt mål på låntakernes økonomiske belastning, enten en ser på nominell eller effektiv rente. Små forbrukslån med høy rente kan gi en mindre samlet belastning enn større forbrukslån med lavere rente. Tilsvarende kan et lån med lang nedbetalingstid gi høyere samlet belastning enn et lån med kortere nedbetalingstid, selv om renten er den samme⁹.

Et rente- eller kostnadstak vil kunne påvirke aktørene i markedet for forbrukslån på flere måter. Blant annet vil det kunne ha den virkningen at det ikke lenger er lønnsomt for bankene å gi lån til personer med særlig høy kredittrisiko, og som står i størst fare for å få betalingsvansker og omfattende gjeldsproblemer. Dersom rentetaket lykkes i å redusere tilbudet av dyr kreditt til målgruppen, og i tillegg medfører at tilbudet av usikret kreditt fra finansforetak reduseres kraftig eller bortfaller i sin helhet for denne gruppen, kan forbrukerne se seg tvunget til å søke andre kilder for kreditt, utenfor det regulerte lånemarkedet. Det kan gi høyere kostnader for målgruppen.

Et rentetak vil kunne beskytte sårbare låntakere mot markedsforhold som gjør det mulig for kreditor å ta en rente (og andre kostnader) som er høyere enn den underliggende risikoen tilsier. Begrenset kjennskap til lånekundene kan føre til at finansforetakene mangler tilstrekkelig informasjon til å anslå eller prise risikoen riktig. Aggressiv markedsføring og utilstrekkelig informasjon og kunnskap om produktene og prisene kan samtidig bidra til at forbrukerne inngår avtaler de ikke er tjent med. Långivere kan utnytte låntakere som er lite prisbevisste, impulsive og mangler informasjon og kunnskap. Den høye lønnsomheten som observeres i markedet for forbrukslån kan være et tegn på dette. Et rentetak kan i så måte bidra til lavere renter på forbrukslån. Et rentetak som tar bort de høyeste rentesatsene, vil samtidig kunne øke den samlede etterspørselen etter forbrukslån. Bankene kan også velge å sette opp renten for kunder med lavere risiko for å kompensere for tapte inntekter. Virkningene av et rentetak – både tilsiktede og utilsiktede – vil avhenge av hvilket nivå det settes på. Et tak på effektiv rente vesentlig over gjennomsnittsrenten vil påvirke en mindre del av

⁸ <https://www.riksbank.se/en-gb/statistics/search-interest--exchange-rates/reference-rate/>

⁹ Prinsipielt gir beregnede nåverdier et bedre grunnlag for å sammenligne ulike økonomiske disposisjoner.

markedet for forbrukslån, og først og fremst treffe små lån med kort løpetid og høy effektiv rente. Markedet for slike lån er imidlertid betydelig mindre i Norge enn i for eksempel Sverige, Finland og Storbritannia.

Dersom det skal innføres et rentetak, bør reguleringen utformes slik at den ikke lett kan omgås. Dette tilsier bl.a. at taket bør omfatte både renter og gebyrer. Videre bør et eventuelt rentetak gjelde for alle foretak som tilbyr forbrukskreditt i det norske markedet, herunder foretak med grensekryssende virksomhet, for å få effekt for målgruppen og unngå konkurransevridning.

Enkelte land, som Sverige, har et rentetak som settes relativt til en referanserente, se omtale i punkt 4. Hensynet til at reguleringen bør være enkel og forståelig, kan tilsi at en ikke knytter taket til en referanserente. Svingninger i en referanserente vil trolig ha begrenset betydning for et rentetak som er rettet inn mot særlig dyre forbrukslån.

Det er krevende å anslå mulige effekter av et rente- og/eller kostnadstak i et eventuelt fremtidig marked for små og korte forbrukslån i Norge. Ettersom rente- og kostnadstaket nylig er innført i Sverige, foreligger det foreløpig ikke rapporter som analyserer effektene av tiltaket.

I Storbritannia har en evaluering av kostnadstaket blitt gjennomført, og resultatet ble publisert i en rapport i 2017¹⁰. Den konkluderer med at markedet for høykostnadskreditt (HCSTC) har blitt redusert betraktelig siden 2014 basert på antall og verdi av utestående lån og antall forbrukere som benytter seg av tilbudet. HCSTC-foretak har varierende lønnsomhet, og flere foretak forsøker å selge virksomheten. Det ser ikke ut til at foretak forsøker å unngå kostnadstaket ved å tilpasse produktene, slik at de faller utenfor HCSTC-definisjonen. Det rapporteres heller ikke om at kostnadstaket har påvirket priser på øvrige lån. Dette kan ha en sammenheng med at foretakene som treffes av kostnadstaket, i hovedsak er spesialiserte på dyre smålån. Det foreligger lite informasjon om etterspørselen etter lån har falt bort, om låntakernes tilgang til lån til lavere rente er blitt mindre, eller om låntakerne har rettet seg mot andre tilbydere utenfor det regulerte kredittmarkedet.

Før et inngripende tiltak som rentetak eventuelt innføres, bør det etter Finanstilsynets vurdering foretas grundige analyser av potensielle virkninger, herunder en grundig analyse av utlånspraksis, kredittvurderingsmetoder, risikoprising og foretakenes inntjening fordelt på ulike lån. En slik analyse har det ikke vært mulig å gjennomføre innenfor den korte tidsfristen med utgangspunkt i det datamaterialet som foreligger. Det vises i den sammenheng til omfattende utredninger som ble gjennomført i Storbritannia og Sverige i forkant av lovforslag om rente- og kostnadstak i disse landene.¹¹

6. Rentetaksmodeller for små forbrukslån med kort løpetid

I motsetning til i flere av våre naboland, er omfanget av små lån med kort løpetid svært begrenset i det norske markedet. Det er foreløpig heller ingen tegn til at markedet for SMS-lån eller lignende er i ferd med å vokse. Modellene som omtales nedenfor bør først vurderes innført dersom dette markedet får et visst omfang i Norge.

¹⁰ <https://www.fca.org.uk/publications/feedback-statements/fs17-2-high-cost-credit>

¹¹ <https://www.fca.org.uk/publication/consultation/cp14-10.pdf> og

<https://www.regeringen.se/4a8e9f/contentassets/6b5fa309fab945a189d01882d8143118/starkt-konsumentskydd-pa-marknaden-for-hogkostnadskrediter-sou-201668>

Modell 1: Tak på effektiv rente

En relativt enkel modell som kan virke hensiktsmessig dersom omfanget av små og korte forbrukslån skulle bre om seg i Norge, er et tak på effektiv rente. Effektiv rente inkluderer gebyrer i lånets løpetid og påvirkes i stor grad av størrelsen på lånet. Reguleringen avgrenses ikke etter lånets løpetid og størrelse. Et høyt tak på effektiv rente vil i praksis fange opp små og/eller korte lån.

En skisse til en enkel modell for rentetak basert på effektiv rente kan oppsummeres slik:

- Effektiv rente kan ikke overstige for eksempel 100 prosent.
- Taket gjelder alle forbrukslån, uavhengig av løpetid og størrelse.
- Rentetaket er fast, dvs. at det ikke settes relativt til en referanserente.

Fordelen med et slikt rentetak er at det er forholdsvis enkelt å kommunisere og kontrollere for både forbruker og for tilsynsmyndigheter. Et rentetak for effektiv rente på 100 prosent vil være bindende for 16 prosent av lånetilbudene med løpetid opp til ett år som vises i figur 2.1, og da først og fremst for de minste lånebeløpene.¹² Det foreligger ikke tall som kan si noe om andelen av faktisk bevilgede lån som vil kunne omfattes av et taket, men det er grunn til å tro at denne andelen er beskjeden. Taket kan justeres ut fra hvor stor del av markedet en ønsker å treffe.

Et tak på effektiv rente gir lite rom for omgåelser i form av økte gebyrer. Foretakene kan imidlertid gis insentiver til å tilby høyere lånebeløp og lengre løpetid, siden det vil redusere den effektive renten. For sårbare husholdninger vil dette ikke nødvendigvis være en god løsning. Låntakers samlede kostnader vil øke selv om den effektive renten blir lavere.

Modell 2: Nominelt rentetak i kombinasjon med kostnadstak

En alternativ modell kan for eksempel ta utgangspunkt i rente- og kostnadstaket som har vært gjeldende i Sverige fra 1. september 2018.¹³

Erfaringer fra Sverige er at små og korte lån kan ha svært høyt nivå på nominell rente. I kombinasjon med et kostnadstak, vil modellen også kunne ta hensyn til alle kostnader i lånets levetid, herunder kostnader ved mislighold.

En skisse til en modell som kombinerer rentetak og kostnadstak kan oppsummeres slik:

- Reguleringen gjelder for lån med effektiv rente over 30 prosent.
- Nominell rente kan ikke overstige for eksempel 40 prosent.
- Akkumulerte kostnader i form av rente- og gebyrbetalinger kan ikke overstige for eksempel 100 prosent av opprinnelig lånebeløp eller maksimalt trekk på rammekreditt.

Med en slik modell avgrenses rente- og kostnadstaket til å gjelde for lån med en effektiv rente over 30 prosent. Det gjør at reguleringen i praksis rettes mot små lån med kort løpetid ettersom effektiv rente typisk reduseres ved større lånebeløp og til dels også lengre løpetider. Ettersom gebyrer er forholdsvis store for små lånebeløp, vil et kostnadstak på 100 prosent av lånebeløpet bli bindende

¹² Effektiv rente over 100 prosent: 17 av 26 tilbud på 5 000 kroner, 6 av 51 tilbud på 10 000 kroner og 0 av 67 tilbud for 50 000 kroner.

¹³ <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2018/01/prop.-20171872/>

for lånebeløp opp til 10 000 kroner med løpetid opp til fem år, basert på tilbudene i Finansportalen (se vedlegg 1).

Kostnadstaket kan utformes slik at det omfatter kostnader som påløper i lånets løpetid, og kan også inkludere kostnader ved mislighold og refinansiering, slik som i Sverige. For små lånebeløp kan dette utgjøre en stor del av de samlede kostnadene for sårbare forbrukere som havner i mislighold, se nærmere omtale i punkt 9.

7. Rentetak for en større del av forbrukslånsmarkedet

Et rentetak som treffer markedet for forbrukslån mer generelt, antas å ha samme målsetning som modellene omtalt i punkt 6: å redusere omfanget av dyre forbrukslån til sårbare forbrukere. Et rentetak for ordinære forbrukslån tolkes dithen at det skal være gjeldende for alle forbrukslån (uavhengig av beløp og løpetid). Samtidig skal rentetaket være bindende for en større del av markedet enn modellene som hittil har blitt drøftet i notatet.

Et tak på effektiv rente, tilsvarende modell 1, som settes lavt nok til å treffe de dyreste tilbudene for større lån med lang løpetid, vil virke svært begrensende for mindre lån og føre til at slike produkter trolig ikke lenger er lønnsomme å tilby i det norske markedet. Et høyere rentetak vil kun være bindende for mindre beløp og ha liten effekt på større lån. Et alternativ er å sette flere tak ut fra størrelsen på lånebeløpet, men da oppstår samtidig risikoen for omgåelse basert på tilpasninger av lånebeløp rundt grensene. Det kan også gjøre det vanskeligere for låntakere å refinansiere flere forbrukslån med ett større lån.

Den nominelle renten foretakene tilbyr på forbrukslån, varierer i mindre grad med lånebeløp og løpetid enn den effektive renten, se vedlegg 1. Et tak på nominell rente kan dermed lettere settes slik at det treffer lån med høyest rente på tvers av lånestørrelse og løpetid. På den annen side kan et tak på nominell rente omgås ved at finansforetakene vrir kundebetalingene i retning av økte gebyrer. For å skjerme forbrukerne, bør derfor et eventuelt tak på nominell rente kombineres med et kostnadstak, se nærmere omtale i punkt 6 og 8.

I notatet som ble sendt Finansdepartementet i 2018, pekte Finanstilsynet på at risikoen for uønskede konsekvenser av rentetak øker med graden av inn gripen i markedet. Grundig analyse av markedet er derfor enda viktigere dersom et lavere rentetak vurderes. Desto større del av dagens marked for forbrukslån som treffes av rentetaket, desto større betydning vil det kunne ha på foretakenes lønnsomhet. Foretakene kan forsøke å kompensere for dette ved, om mulig, å øke renten på andre forbrukslån eller ved økte gebyrer. Andelen forbrukere som blir utestengt fra det usikrede kredittmarkedet kan også bli høyere enn ved et høyere rentetak. Blant disse kan det også være forbrukere med gode forutsetninger for å kunne betjene gjeld. For noen i denne gruppen vil bortfall av lånemuligheter kunne virke uheldig.

8. Modell for kostnadstak

I punkt 6 ble kostnadstak drøftet som et virkemiddel som kan kombineres med et rentetak. Et kostnadstak kan også vurderes som et enkeltstående virkemiddel uten at det kombineres med et rentetak. En slik modell kan gi en mer oversiktlig regulering enn et kombinert rente- og kostnadstak.

Et kostnadstak kan settes relativt til lånets størrelse. I Sverige og Storbritannia er for eksempel kostnadstaket satt som en prosentandel av lånebeløpet. Et kostnadstak for rammekreditter kan bestemmes ut fra høyeste trekk i perioden hvor trekket er rentebærende, og vil først falle bort når kunden har nedbetalt hele kredittrammen. Taket vil dermed øke dersom forbruker tar opp ytterligere gjeld innenfor rammen. Alle renter og gebyrer som påløper i tiden fram til det trukne beløp er fullt nedbetalt, vil telle med under taket. Eventuelle nye trekk på rammen etter full nedbetaling, vil etablere et nytt kostnadstak.

Et kostnadstak vil kunne virke begrensende både for lån med forholdsvis kort løpetid og lån med forholdsvis lang løpetid, jf. vedlegg 1. De innhentede lånetilbudene viser at den samlede kostnaden er forholdsvis høy for små lånebeløp. Samtidig øker kostnaden med løpetiden på lånet, også målt i prosent av lånebeløpet, siden den akkumulerte rentekostnaden øker. Et tak på de akkumulerte kostnadene vil dermed kunne medføre at tilbudet av forbrukslån utover en viss løpetid, faller helt bort. I den grad dette vurderes å være lite ønskelig, kan et kostnadstak gjøres gjeldende kun for forbrukslån som har særlig høy rente, se omtale av modell 2 i punkt 7. En slik innretning vil også kunne begrense eventuelle administrative og økonomiske konsekvenser, siden kostnadstaket da kun vil gjelde for en begrenset del av forbrukslånene.

Et kostnadstak kan inkludere kostnader knyttet til mislighold, slik som forsinkelsesrente og inkassosalær. For låntaker vil gjelden slutte å vokse når kostnadstaket er nådd. Etter det må kreditor selv dekke renter og ytterligere kostnader ved inndrivelse. Det kan øke insentivene foretakene har til å gjennomføre grundige kredittvurderinger og redusere faren for utlån til forbrukere med høy risiko og svak betjeningsevne.

Det svenske kostnadstaket på 100 prosent av lånebeløpet omfatter inndrivingskostnader, men ikke rettslige kostnader knyttet til forliksråd eller inndrivning av namsmannen. I den svenske utredningen pekes det derfor på at kostnadstak kan føre til at kredittgiver og inkassoforetak i større grad og på et tidligere stadium enn før sender krav videre til namsmannen. På sikt kan dette føre til at pågangen hos namsmannen øker og gi lengre behandlingstid.

For at et kostnadstak som omfatter sivile inndrivingskostnader skal kunne ha ønsket virkning, må kostnadstaket følge med lånet dersom det selges til andre finansieringsforetak. Tilsvarende gjelder dersom foretaket refinansierer lånet. I Sverige gjelder kostnadstaket dersom lånet refinansieres eller nedbetales delvis eller fullt ved et nytt lån fra kredittgiver (eller fra foretak med tette forbindelser til kredittgiver). Erfaringer fra Sverige om hvordan dette håndteres i praksis, vil være nyttig dersom et kostnadstak vurderes innført.

En ulempe med kostnadstak sammenlignet med rentetak, er at det kan være mer krevende å overvåke etterlevelsen av reguleringen. Nominell og effektiv rente fremgår i lånetilbudet, og dette gjør det enklere for forbruker og tilsynsmyndigheter å vurdere om lånet er innenfor regelverket. Med et kostnadstak må foretaket, eller foretak som overtar lånet, registrere de akkumulerte rente- og gebyrutgiftene, og stoppe låntakers betalinger utover avdrag når taket er nådd. Det kan være utfordrende for låntaker å følge med på dette selv. En mulig løsning er å innføre krav om at estimerte totalkostnader som andel av lånebeløp angis i lånetilbudet og at påløpte kostnader i prosent av taket oppgis ved hver faktura. Etterlevelse av kostnadstaket må følges opp ved tilsyn. Oppfølging blir mer krevende dersom kostnadstaket følger lånet ved salg til inkassoforetak.

9. Oppsummering og anbefaling

Etter Finanstilsynets vurdering bør det, som nevnt, ikke innføres et rentetak eller kostnadstak for forbrukslån, verken generelt eller rettet inn mot små lån med kort løpetid. Et rentetak er et inngripende virkemiddel som kan ha utilsiktede og uønskede konsekvenser, særlig dersom det settes lavt. Rentetak og kostnadstak egner seg best som virkemiddel for særlig dyre smålån med kort løpetid fra spesialiserte foretak. Slike lån er ikke særlig utbredt i Norge i dag. Videre er det utfordringer knyttet til utforming, operasjonalisering og oppfølging av en slik regulering. Andre virkemidler som rettes direkte mot utlånspraksis og markedsføring vurderes som mer hensiktsmessig for forbrukervernet. Det bør høstes erfaring med de gjennomførte tiltakene, herunder forskrift om krav til finansforetakenes utlånspraksis for forbrukslån, før en vurderer å innføre en rentetak for usikret kreditt. Det er også rom for å skjerpe eksisterende tiltak, om dette skulle vurderes som nødvendig.

I oppdraget fra Finansdepartementet bes Finanstilsynet om å komme med innspill til minst to konkrete modeller for rentetak, som vil være treffsikre dersom markedet for små forbrukslån med kort løpetid får et visst omfang i Norge. For å begrense mulighetene for omgåelse, er det viktig at et eventuelt rentetak tar hensyn til totalkostnaden ved kreditt. De to konkrete modellene som er omtalt i punkt 6, er derfor et rentetak på effektiv rente (modell 1) og et rentetak kombinert med et kostnadstak (modell 2).

Departementet ber også om Finanstilsynets vurdering av et lavere rentetak som treffer det ordinære markedet for forbrukslån og et kostnadstak som inkluderer kostnader ved mislighold. Et rentetak som treffer en større del av markedet for forbrukslån er drøftet i punkt 7. Et slikt tak kan for eksempel utformes etter samme mal som modell 1, dvs. som en øvre grense på den effektive renten for ulike lånebeløp, men med et lavere rentetak eller flere tak for ulike beløpsintervaller. Alternativt kan taket utformes i tråd med modell 2, som kombinerer et rentetak med et kostnadstak. I det sistnevnte alternativet er det ikke behov for å fastsette beløpsgrenser. I punkt 8 omtales en mulig modell for kostnadstak som inkluderer kostnader til inndrivelse ved mislighold.

Dersom et rentetak vurderes innført, bør det legges vekt på at tiltaket skal være treffsikkert og enkelt å kommunisere og følge opp. Videre bør det legges vekt på å redusere faren for uheldige utslag. Etter Finanstilsynets vurdering bør derfor et eventuelt rentetak rettes inn mot små lån med kort løpetid og svært høy rente, og ikke rettes inn mot det generelle markedet for forbrukslån. Videre bør et eventuelt tak omfatte alle kostnader ved kreditt, noe som tilsier at det enten settes et tak på effektiv rente, et tak på samlede rente- og gebyrkostnader (kostnadstak) eller at rentetak kombineres med kostnadstak. Taket bør i utgangspunktet gjelde alle tilbydere, også grensekryssende virksomhet.

For Finanstilsynet

Per Mathis Kongsrud
direktør for digitalisering og analyse

Thea Birkeland Kloster
Seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedlegg:

1. Lånetilbud fra Finansportalen per 03.01.2019
2. Renter og kostnader i det Svenske markedet for snabblån (før rentetak)

Vedlegg 1: Lånetilbud fra Finansportalen per 03.01.2019

Løpetid	Kredittbeløp	Antall tilbud	Nominell rente		Rentekostnad		Gebyrer		Totalkostnad		Effektiv rente		Totalkostnad (% beløp)	
			Høyeste	Laveste	Høyeste	Laveste	Høyeste	Laveste	Høyeste	Laveste	Høyeste	Laveste	Høyeste	Laveste
6 mnd	5 000	13	17 %	9 %	428	186	3 330	765	3 541	951	617 %	84 %	71 %	19 %
6 mnd	10 000	26	26 %	9 %	821	261	3 330	0	3 673	3 673	205 %	16 %	37 %	37 %
6 mnd	50 000	33	17 %	9 %	3 965	1 212	3 330	0	5 045	1 391	40 %	10 %	10 %	3 %
6 mnd	100 000	31	17 %	9 %	5 797	2 400	3 010	0	7 097	2 782	27 %	10 %	7 %	3 %
6 mnd	500 000	16	17 %	9 %	25 145	13 911	1 460	0	26 605	13 911	20 %	10 %	5 %	3 %
1 år	5 000	13	17 %	9 %	674	348	3 660	1 035	4 055	1 383	234 %	60 %	81 %	28 %
1 år	10 000	26	26 %	9 %	1 536	580	3 660	0	4 386	836	103 %	16 %	44 %	8 %
1 år	50 000	33	17 %	9 %	6 138	2 604	3 660	0	7 548	2 604	30 %	10 %	15 %	5 %
1 år	100 000	31	17 %	9 %	10 026	5 207	3 520	0	11 626	5 207	23 %	10 %	12 %	5 %
1 år	500 000	16	17 %	9 %	47 347	26 037	1 670	0	49 017	26 037	19 %	10 %	10 %	5 %
3 år	5 000	12	17 %	11 %	1 785	1 027	5 560	1 834	7 099	3 142	98 %	41 %	142 %	63 %
3 år	10 000	24	17 %	11 %	3 236	1 873	5 560	0	8 125	2 494	54 %	16 %	81 %	25 %
3 år	50 000	33	17 %	9 %	15 380	7 640	5 560	0	18 110	7 640	24 %	10 %	36 %	15 %
3 år	100 000	32	17 %	9 %	28 704	15 280	5 560	0	31 527	15 280	20 %	10 %	32 %	15 %
3 år	500 000	16	17 %	13 %	142 103	76 400	2 935	0	144 613	76 400	19 %	10 %	29 %	15 %
5 år	5 000	12	17 %	11 %	3 088	1 754	7 600	2 530	10 236	9 823	75 %	35 %	205 %	196 %
5 år	10 000	24	17 %	11 %	5 525	3 193	7 600	0	21 992	14 299	44 %	16 %	220 %	143 %
5 år	50 000	33	17 %	9 %	25 487	12 972	7 600	0	29 566	12 972	22 %	10 %	59 %	26 %
5 år	100 000	32	17 %	9 %	49 729	25 944	7 600	0	53 320	25 944	20 %	10 %	53 %	26 %
5 år	500 000	16	17 %	11 %	246 191	129 719	4 500	0	249 541	129 719	19 %	10 %	50 %	26 %

* Rentekostnad og gebyrer er estimert basert på totalkostnad og antall terminer.

* Enkelte av lånetilbudene med høyest effektiv rente kan skyldes feilrapportering til Finansportalen og kan ikke anses som reelle. Dette gjelder særlig de minste lånebeløpene med kort løpetid. Omfanget av feilrapportering undersøkes videre.

* Det er gjort justeringer i utvalget for duplikater (tilbud fra samme utsteder). Dette gjelder maks tre innenfor hver enkelt kategori.

Vedlegg 2: Renter og kostnader i det Svenske markedet for snabblån (før rentetak)

Kreditbelopp/løptid	Total kostnad (kronor)		Avgift (kronor)		Kreditrenta		Räntekostnad (kronor)		Effektiv ränta	
	Högsta	Lägsta	Högsta	Lägsta	Högsta	Lägsta	Högsta	Lägsta	Högsta	Lägsta
1 000 kr/30 dgr	415	100	395	75	432 %	24 %	355	20	6 726	218
3 000 kr/30 dgr	750	359	395	75	300 %	49 %	750	121	1 410	295
5 000 kr/30 dgr	1 350	469	395	75	324 %	114 %	1 350	469	1 732	198
7 000 kr/30 dgr	1 890	896	200	200	324 %	120 %	1 890	700	1 732	332
10 000 kr/30 dgr	2 700	952	200	200	324 %	116 %	1 270	952	1 732	198
5 000 kr/60 dgr	2 105	770	440	130	324 %	94 %	2 105	600	1 732	ca 218
10 000 kr/90 dgr	5 826	1 895	485	135	324 %	94 %	5 826	1 609	1 732	200
15 000 kr/180 dgr	7 970	4 229	485	485	ca 180 %	94 %	7 979	3 789	378	144
20 000 kr/180 dgr	10 595	6 098	–	–	ca 175 %	ca 100 %	10 595	6 098	376	157
20 000 kr/300 dgr	16 595	7 345	500	500	ca 175 %	69 %	16 595	6 843	333	106

I tabellen görs ingen skillnad mellan en månad och 30 dagar (eller exempelvis sex månader och 180 dagar).

Kilde: Stärkt konsumentskydd på marknaden för högkostnadskrediter, Utredningen om vissa konsumentkrediter SOU 2016:68